WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 243. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го ЖОВТНЯ 1951. No. 243. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 18, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПАЛАТА ВІДКИНУЛА ПОДАТКОВИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ

Вашингтон, 16 жовтня. — Палата Репрезентантів відкинула 203 голосами проти 157 законопроєкт, прийнятий з кінцем минулого тижня на конференції обох конгресових палат як компромісовий, для збирання нового податку в сумі $5,732,000,000. Це сталося в наслідок непередбаченого порозуміння частини демократів з республіканцями, викликавши найбільшу конгресову несподіванку цього року і одну з найбільших несподіванок в історії американського парляментаризму. Законопроєкти, ухвалені на конференції обох палат, переходять потім легко в новому голосуванні — а оцей бил, ухвалений на конференції відкинено і не знати, коли прийде під нове голосування. Конгрес плянував роз'їхатися на вакації з кінцем поточного тижня, і деякі його члени вже роз'їхалися. Уряд, не маючи ухваленого податкового закону, не зможе робити плянів дальших видатків, тому не можна навіть робити здогадів, що далі станеться. Покищо буде стриманий особисто-доходовий податок у вищому розмірі, а залишиться тільки дотеперішній податок.

Конференція погодилася на поштовий бил.

Конференція палати Репрезентантів і Сенату погодилася на компромісовий законопроєкт, щоб піднести платню для 450,000 поштових службовців загальною сумою $250,000,000 річно. Тепер цей бил має піти ще раз під ухвалу обох конгресових палат. Він передбачує пересічну підвишку платні по $400 річно для всіх службовців і по $800 для поштмайстрів, які відповідають за ведення поштових відділів.

НЕАВТОРИЗОВАНИЙ СТРАЙК ДОКОВИХ РОБІТНИКІВ СТРИМУЄ КОРАБЛІ З ДІПІ

Ню Йорк. — Страйк докових робітників, які обслуговують нюйорські причали, вибух тому два дні, хоч голова Міжнародної Юнії Прибережних Робітників, Джозеф Р. Райен, заявив, що цей страйк не є авторизований юнією і радше йде по лінії комуністичного провідника прибережних робітників на Західному побережжі, Гері Бриджеса. Тому Райен обіцяє поборювати „вогонь вогнем" і посилати вірних членів до роботи на місце страйкарів. Не зважаючи на ці запевнення, відділ 791 цієї юнії оголошує, що буде страйкувати далі, вимагаючи підвишки платні. Внаслідок того нюйорські причали, до яких приїздять кораблі з европейськими скитальцями, стали нечинні, і військова влада, як опікунка цих кораблів, дала розпорядження на висадку діпістів з корабля Дженерал К. Г. Мюїр в військовому причалі на Статен Айленд. Дженерал Мюїр приїхав у середу. На четвер передбачується приїзд скитальчого корабля Дженерал М. Л. Герші, а на суботу корабля Дженерал Блечфорд. З уваги на страйк влада дораджує заінтересованим довідуватися телефонічно про можливі зміни у часі і місці причалювання кораблів.

РОКЕФЕЛЛЕР КУПИВ ГОРУ ДЛЯ СТЕЙТОВОГО ПАРКУ

Ню Йорк. — Лоренс С. Рокефеллер закупив коштом 25 мільйонів долярів від приватних людей гору Дондерберг, яка сусідує з міжстейтовим парком Бер Мавнтен над рікою Гудсон і подарував її цьому паркові, щоб зберегти красу славних краєвидів на її берегах. Гора мала бути вжита на видобування каміння, отже загрожена була сценічна панорама над рікою. Гора звісна з того, що там саме Гудсон робить закрут. Батько Лоренса Рокефеллера подарував паркові в 1950 р. 400 акрів ґрунтів, положених на західньому березі ріки Гудсону, а тепер син іде слідами батька, щоб зберегти для майбутніх поколінь прегарні краєвиди.

ПАЛАТА ГОДИТЬСЯ НА ОБМІН АТОМОВИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ

Вашингтон. — Палата Репрезентантів доповнила конгресові діяння над законопроєктом, щоб дозволити урядові Злучених Держав обмінюватися з іншими державами інформаціями про атомові справи. Цю ухвалу переведено голосуванням на око і, тепер вона йде до підпису президента. Новий законопроєкт передбачує обмін інформаціями про виріб атомової сили і атомових вибухових матеріялів, одначе не дозволяє на передачу інформацій про виріб атомової зброї.

СЕН. ТЕФТ ЗГОЛОСИВ КАНДИДАТУРУ НА СТАНОВИЩЕ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон, 16 жовтня. — Сен. Роберт А. Тефт формально зголосив свою кандидатуру на номінацію на становище президента від Республіканської партії. Оголошуючи її, він з притиском сказав: „Я буду найменований і вибраний". Це вже третій раз зголошує Тефт свою кандидатуру, а тепер це перша кандидатура на президента перед виборами в 1952 р. На пресовій конференції він заявив одверто: „Я зголошую кандидатуру, бо я вірю, що тільки я буду в спроможності повести таку кампанію, яка у висліді закінчиться вибором республіканця до Білого Дому."—Конвенція Республіканської партії для найменування кандидата на становище президента, збереться в Шікаґо 7 липня 1952 р. Крім Тефта згадують ще про можливу кандидатуру ген. Д. Айзенгавера, губернатора Каліфорнії Ирла Ворена і президента Пенсилвенійського університету Гаролда Е. Стасена. Тефт зголосив свою програму в трьох точках: 1. Опозиція до „соціялізму" в теперішньому уряді; 2. критика теперішніх „фатальних помилок" президента Трумана; 3. привернення чесности і безкорисности в уряді.

СЕНАТОР РОБЕРТ ТЕФТ

СУПЕРЕЧНОСТІ ЩОДО НЕВТРАЛЬНОЇ ЗОНИ УТРУДНЮЮТЬ ПЕРЕГОВОРИ В КОРЕЇ

Токіо, 17 жовтня. — Наради аліянтських і комуністичних зв'язкових для відновлення припинених комуністами перед двома місяцями переговорів в справі перемир'я в Кореї теж вчора не дали бажаного результату, хоча тривали три години. Аліянти і комуністи не можуть погодитися щодо величини невтральної зони навколо місця переговорів. Комуністи домагаються, щоби цю зону поширити й на аліянтський та комуністичний „мирові табори" біля Мунсан і Каесонг, так, що разом вона мала б охоплювати 175 квадратних миль. Аліянтські представники вважають, що ця зона повинна бути обмежена тільки до нового місця переговорів в Панмунджом, величини не більше 12 миль. Аліянтський головний командант ген. Ріджвей, вияснив таке становище аліянтів бажанням зменшити до мінімум можливості порушень невтральности, під закидом яких комуністи перервали переговоря. Аліянти потвердили три припадки помилкового порушення невтральности, а комуністи закидували їм кільканадцять таких випадків. Оцінюючи вчорашні наради зв'язкових, аліянтська головна квартира повідомила, що на них зроблено „поважний проґрес". Наради продовжуватимуться сьогодні.

АЛІЯНТИ В КОРЕЇ ЗДОБУЛИ НАЙБІЛЬШУ ПОВІТРЯНУ ПЕРЕМОГУ

Токіо. — Аліянтська авіяція здобула вчора свою найбільшу повітряну перемогу в дотеперішній корейській війні, збивши цього дня в повітряних боях дев'ять ворожих турболітаків. Один ворожий літак збито рано підчас короткого бою, в якому взяло участь 30 ворожих літаків проти 12 аліянтських. Після полудня червоні, правдоподібно для пімсти, вислали з „протегованих баз" в Манджурії коло 100 літаків, яких зустріло 33 аліянтських патрульних літаків. В битві, що тривала 15 мінут, збито вісім дальших ворожих літаків. Тільки один аліянтський літак був пошкоджений, але й він щасливо повернувся на свою базу. На суші продовжувались запеклі бої головно на центральному секторі фронту. на якому ворог в чотирьох останніх днях втратив приблизно 4,300 вояків. На інших секторах фронту бої обмежувались до патрульних перестрілів та до артилерійських двобоїв.

СЕНАТОРИ ПРИЗНАЛИ $100,000,000 ДЛЯ ЕСПАНІЇ

Вашингтон, 16 жовтня. — Сенатська комісія приділів обтяла на п'ять відсотків з фонду, схваленого Палатою Репрезентантів, призначеного на допомогу чужинним країнам у їхній боротьбі проти комуністичної агресії, одначе додала $100,000,000 для Еспанії, хоч цього не вимагав президент Труман. У такий спосіб допомога буде охоплювати $7,208,401,302, хоч точна оцінка буде проголошена після ухвалення законопроєкту в повнім сенаті. З цієї суми $4,818,852,358 іде на військову допомогу для Европи, $376,437,500 для Близького Сходу й Африки, $508,487,500 для Азії й Тихоокеанських околиць, а $36,247,500 для інших американських республік в Західній півкулі. Крім видатків на військові цілі поміщені в загальній сумі ще видатки на чисто економічні справи, з яких лев'яча частина призначена для Европи. — Сенатська комісія обтяла фонди, не зважаючи на прохання секретаря стейту Діна Ачесона і секретаря оборони Роберта А. Ловета.

ПІДГОТОВКА ДО УКРАЇНСЬКОЇ МАНІФЕСТАЦІЇ В НЮ ЙОРКУ В ПОВНОМУ ХОДІ

Ню Йорк. — Підготовка до великої української маніфестації за визволення України та проти білого і червоного російського імперіялізму, заповідженої на 11-го листопада у великій залі Мангеттен Сентер в Ню Йорку, починається знову з великою енергією, після деякого застою з уваги на актуальність Загальних Зборів ЗУАДКомітету минулого тижня. Основні напрямні підготовки встановлено вже на попередніх нарадах все-громадського Маніфестаційного Комітету, що його очолює діючий заступник голови УКК, Дмитро Галичин, та до якого належать представники численних українських національних організацій Ню Йорку і метрополітальної округи. Гаслом маніфестації буде визволення України та необхідність розподілу СССР на вільні національні держави. Окремим завданням маніфестації буде звернути світові увагу на постійну і однакову загрозу російського імперіялізму без огляду на його білу чи червону закраску. На маніфестації виступлять визначні американські і українські представники, імена яких будуть своєчасно подані до відома. Про інтензивну підготовку до маніфестації повідомляють теж з поодиноких громад метрополії.

В АМЕРИЦІ

● **За побирання хабарів висотою** $500,000 річно, при постачанні олії для приватних домів, арештували колишнього інспектора Джеймса Морана. Він створив був собі свою ракетірську імперію, доки її не викрила сенатська комісія для прослідження злочинів.

● **Для підтримання агітації за кандидатами на президента на наступний рік** вже організують клюби виборців члени Республіканської партії. Клюб Айзенгавера заложено в Абілен, у стейті Канзасі.

● **Голова Краєвого Демократичного Комітету, Вилйем Бойл,** якому закидали хабарництво при виробллюванні позичок з Федеральної Відбудовчої Корпорації, зрікся цього почесного становища, подаючи за причину лихе здоров'я. Він піддався тепер шпитальним оглядинам.

● **Розбудову надбережного басейну в Джамейці, під Ню Йорком,** плянує місто для розвагових цілей. Там є 12,000 акрів мочаристої землі, перерізаної ставами.

● **Організацію Центрально Американських Держав,** оперту на „Хартії з Сан Сальвадор", проголошено в місті Сан Сальвадор. До неї належатимуть п'ять сусідніх країн.

ШВАЙЦАРЦІ ЗАСУДИЛИ АМЕРИКАНЦЯ ЗА ШПИГУНСТВО

Люзанна, Швайцарія. — Швайцарський федеральний суд засудив вчора на вісім місяців ув'язнення і видалення з Швайцарії зі забороною повороту до неї 23-літнього американця Чарлза Дейвіса з Каліфорнії. Його засуджено за політичне шпигунство. Конкретно Дейвісові закидувано, що він слідкував за персоналами місцевих американської і совєтської амбасад та робив це для сенатора Джозефа Мек-Карті, республіканця з Висконсин, відомого зі своїх виступів проти урядовців державного департаменту зі закидами комунізму і совєтофільства. На суді виявлено, що Дейвіс підробляв документи, щоб „доказувати" зв'язок з комуністами американських дипломатів.

12 ВБИТИХ І 100 ПОРАНЕНИХ В ЗАВОРУШЕННЯХ В ЗОНІ СУЕЗУ

7000 АРАБІВ АТАКУВАЛИ БРИТАНСЬКУ ЗАЛОГУ В ІЗМАЇЛІ І ПОРТ САЇДІ

Каїро, Єгипет, 17. жовтня. — На тлі рішень єгипетського уряду і парляменту відносно уневажнення єгипетсько-британських договорів та викинення британців з Судану і Суезу, в зоні Суеського каналу дійшло вчора до протибританських заворушень, у висліді яких 12 осіб було вбитих а коло 100 осіб поранених. Заворушення мали місце в Ізмаїлі і Порт Саїді. В Ізмаїлі араби почали демонструвати проти розсіяної там бази британських військ і тоді британська залога в панцерних автах в'їхала до міста та відкрила вогонь на демонстрантів, що почали її атакувати. У висліді вісім осіб було вбитих а коло 100 поранених. Кількість вбитих могла бути більша. Арабська поліція, згідно з повідомленням з місця, безчинно приглядалася демонстраціям. В Порт Світі єгипетські демонстранти заатакували британський військовий табір і тоді проти демонстрантів відкрили вогонь і британські вояки і єгипетська поліція. Чотири особи були вбиті. Між пораненими мав бути теж один англійський вояк. В цілому Єгипті негайно проголошено виїмкове положення на три дні. Єгипетський премієр, висловлюючи жаль з приводу подій, закликав населення до спокою, вважаючи, що воно вже і без демонстрацій досить виразно виявило свої настрої. В Лондоні офіціяльно повідомлено про висилку військових підкріплень до Єгипту та запевнено, що Англія вжиє всіх заходів для оборони своїх договірних прав в Єгипті. Вміжчасі в Каїро відбулося чергове надзвичайне засідання парляменту, на якому врочисто проголошено Фарука першим королем Єгипту і Судану. По вулицях демонстрували маси єгиптян, підносячи оклики про „один Ніль, одну націю і одного короля". Парлямент рівночасно ухвалив доповнення до конституції, поширюючи її на Судан. Єгипетський уряд перервав зв'язок між британською амбасадою в столиці і в Александрії та між. британською залогою в районі Суезу. Персонал єгипетської залізниці і кораблів вже відмовляється перевозити будь-які транспорти для британської залоги в Суезі. Британський командант звернувся до своїх вояків по радіо, закликаючи їх до оборонної готовости. Положення вважається за дуже критичне.

ІРАН НЕ ПОСТУПАЄТЬСЯ В СПРАВІ НАФТИ

Ню Йорк. — Рівночасно зі стрілами в Єгипті і Пакістані, іранський премієр Моссадех виявив вчора в Раді Безпеки непоступчивість Ірану в справі нафти, відкидаючи всі спроби компромісу з Британією. На вчорашньому засіданні Ради індійський і югославський представники запропонували компромісове доповнення до британської резолюції, що по всіх правдоподібностях були б прийняті Радою, якщоб совєтський представник не використав свого права спротиву, але Моссадех безапеляційно відкинув резолюцію і доповнення до неї, вважаючи, що Рада Безпеки не має права втручатися в цю справу та що її використовує Британія для натиску на Іран. Моссадех заявив, що на випадок дальшого іґнорування іранської пропозиції щодо обговорення „законних розбіжностей" в англо-іранському нафтовому конфлікті, йому не залишиться нічого іншого, як зібрати свої манатки та їхати додому. Засідання Ради в цій справі продовжуватиметься сьогодні і на ньому, правдоподібно, западе рішення. Дальші засідання Ради вже відбуватимуться в Парижі підчас сесії Генеральної Асамблеї. На вчорашніх нарадах проти британської резолюції гостро виступав совєтський представник. Індійсько-югославська поправка до резолюції полягала в тому, щоб з неї виключити відклик Британії на знехтування Іраном рішення Міжнародного Трибуналу.

БУРЯ НА СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ ПЕРЕШКОДИЛА В АЛІЯНТСЬКИХ МАНЕВРАХ

Італія. — Сильні бурі на Середземному морі заставили команданта другої дивізії американських авіоматок, адмірала А. М. Прайда, перервати заповіджені воєнні вправи, в яких беруть участь теж морські і повітряні сили інших аліянтів. Маневрам приглядався головний аліянтський командант в Европі, ген. Айзенгавер. Адмірал Прайд заявив, що така буря не могла б бути перешкодою у самій війні. Він теж звернув увагу на деякі труднощі в постачанні аліянтської середземноморської фльоти і авіяції пальним. В коментарах додається, що власне ці маневри виявили, що на випадок війни аліянтам була б необхідна нафта з Ірану, Іраку та Савдівської Арабії. Це твердження може вплинути й на дальшу аліянтську акцію в теперішній нафтовій кризі на Близькому Сході.

АМЕРИКА СПОДІЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ТРУДНОЩІВ З АНГЛІЙСЬКИХ ВИБОРІВ

Лондон. — В місцевих американських дипломатичних колах вважають, що з найближчих виборів, що мають відбутися 25-го жовтня, Злучені Держави та їх оборонна підготовка можуть сподіватися тільки нових труднощів, без різниці котра партія вийде переможцем. Це виразно виявляється з теперішньої передвиборчої кампанії. Якщо б переможцями вийшли знову лейбуристи, вони вже тепер обіцюють зменшення оборонних зусиль та скорочення зброєневої програми для господарського відпруження країни. Якщо б у виборах перемогли консерватисти з Винстоном Черчилем на чолі, то вони, — вправді, намагатимуться здійснити встановлену вже лейбуристами оборонну програму, — але домагатимуться в цьому багато більшої американської допомоги, ніж її вимагали лейбуристи. Здаючи собі справу з тих труднощів, яких не можна оминути, американцям тепер найбільше залежить на тому, щоби перемога у виборах, без огляду на те чия вона буде, була рішальна та щоби дозволила на створення стабілізованого уряду, а не як це було з лейбуристами в теперішній каденції, що мали тільки дуже малу перевагу в парляменті і постійно були під загрозою кризи.

БРИТАНІЯ ВИЯВЛЯЄ СВОЮ РІШУЧІСТЬ В СПРАВІ ЄГИПТУ

Лондон. Представники уряду та лідери партій вчора недвозначно заявили, що Британія рішена поробити всі заходи для оборони своїх договірних прав в Єгипті. У відповідь на повідомлення про заворушеня в Суезі, вислано туди негайно військові підкріплення. Секретар закордонних справ Моррісон заявив, що „обов'язком уряду є подбати про належну оборону свого народу". Винстон Черчил, провідн. консервативної опозиції, висловив надію, що уряд додержить свого слова та що „за мужніми словами не наступлять безславні діла". Становище уряду і партійних лідерів має виразну підтримку народу, що виразно проявляється в рішучих голосах всієї краєвої преси. В своїх рішеннях уряд Британії є у зв'язку з урядами Злучених Держав і Франції. З Парижа рівночасно повідомлено, що Франція теж приготовляється „на всякий випадок" до забезпечення своїх прав в Африці.

В СВІТІ

● **448 вбитих,** 1,755 поранених і 371 пропавших — це трагічні наслідки катастрофального буревію в Японії минулої неділі, який, крім того, залив 144,000 акрів управної ріллі, розвалив 12,644 домів і 86,000 інших пошкодив та затопив 1,113 суден.

● **Секретар американської фльоти** Ден М. Кімбел, приїхав на дводенні відвідини до Німеччини. Під час свого побуту він обговорюватиме з місцевими американськими командантами актуальні оборонні проблеми.

● **Френк Коллінбридж,** англійський лейбуристський кандидат на перевибір до парляменту в найближчих виборах, виголосив кандидатську передвиборчу промову в місті Берислі і вмер на удар серця.

● **Німецький канцлер Аденауер** признав, що в федеральному уряді тепер є затруднених 134 колишніх активних членів націстичної партії.

● **Англійська преса повідомила** про „таємниче зникнення" ще двох британських вчених, що мали опінії комунофілів. Вони „зникли" разом з родинами.

● **Польські моряки продовжують** втечу до Швеції, не зважаючи на те, що в останньому прибережні води Балтику безупинно патролюють совєтські кораблі.

СКРИТОВБИВЧИЙ ЗАМАХ НА ПРЕМІЄРА ПАКІСТАНУ

Ню Делгі, Індія. Один мусулманський фанатик вбив вчора трьома кулями в серце пакістанського премієра Ліаквата Алі Хана, як той промовляв на публічному зібранні в місцевості Равальпінді. Вбивник, нащадок прикордонного північно-західного племени та член малої групи, опозиційної до теперішнього уряду Мусулманської Ліґи, називався Сієд Ахтар. Після виконання замаху, він був „роздертий на шматки" масою приявних земляків. Замах виконано з безпосередньої віддалі, як тільки премієр встав та заледви промовив кілька слів. Три скритовбивчі кулі прошили йому груди і він зсунувся на трибуну, на якій стояв. В дальших повідомленнях сказано, що премієр помер від смертельних ран, але перевезений до військової лічниці. Скритовбивство викликало глибокий жаль в Пакістані та Індії. Індійський премієр Неру та інші члени уряду переслали урядові Пакістану вислови співчуття. Їх вислав теж Президент Труман.

ПРЕМІЄР ЛІЯКВАТ АЛІ ХАН

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily exxcept Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗВЕРНЕННЯ ДО ГЛУХОНІМИХ

Промовляючи в Винстон-Сейлем з нагоди закладення наріжного каменя під будову Вейк Форест Каледж-у, президент Труман знову згадав про справу світового замирення. Ще раз заявив, що таке замирення можна осягнути без нової війни, що залежить від Совєтів, бо тільки вони могли б в теперішніх обставинах спричинити нову світову війну. Злучені Держави і світові демократії війни ні в якому разі не розпочнуть. Президент вірить, що з Совєтами міг би зговоритись у справі миру, якщо б тільки Кремль мав бажання дійти до якогось порозуміння. Простягаючи знову кремлівській диктатурі руку до згоди, він заявив, що американський уряд готовий кожного часу до нових переговорів у справі миру.

Президент слушно зазначив, що сьогодні очі всього світу звернені на Злучені Держави як провідника, від якого вимагається позитивних кроків у справі світового замирення. Американський нарід, говорив Труман, уже переконався, що він не житиме в мирі, коли такого миру не буде у всьому світі. Це й причина, чому ця країна так завзято обороняє Організацію Об'єднаних Держав, бо ця міжнародна установа створена якраз для миру. Також збросння Америки та демократій не має агресивних цілей, а тільки оборону від нападу та створення такої військової сили, яка була б для аґресора відстрашаючим чинником. Отже збросння демократій — також для миру. Ці речі, на думку президента, повинні переконати Кремль, що таки треба зговоритись з демократіями. Коли б проте те все не помагало й Москва таки спричинила нову „світову різанину", тоді демократії мали б бодай чисте сумління і не потребували б лякатись осуду історії. Але і проти нової аґресії Злучені Держави виступили б з такою самою рішучістю, як це було в двох останніх світових війнах, в яких брали **активну участь і жертвували своєю кров'ю і майном, чи як це є в останніх шістьох роках, коли виступають „з усією силою розуму і духа проти приклонників фальшивого бога тиранії".**

Президент Труман, промовляючи до визнавців своєї віри, надав цій промові ще й шляхетного, релігійного характеру, вживаючи відповідних цитат з Біблії для скріплення свого політичного курсу, спертого на вірі, надії та Божій допомозі. Він звернувся проти тих, що залякані й сумніваються, вважаючи, що ляк і сумнів паралізують здорове думання, та закликав громадянство йти далі шляхом шукання правди, та вірити, що пересічний американець це чесна і варта довір'я людина. На таких засадах, казав він, побудована ціла Республіка і тільки завдяки їм вона видержала усі бурі й стоїть сьогодні сильна як скала. З таким довір'ям повинні ми всі відноситись також і до цього, до чого тепер змагає уряд Злучених Держав, бажаючи завести мир у світі. Хоч мета Злучених Держав, казав президент, чесна і благородна, та певности, що мир буде врятований — немає.

До того можна б ще додати, що від кличем миру і потреби нових розмов з Кремлем ведеться теж і передвиборча аґітація в Англії. Також консерватист, Винстон Чорчил, що надіється прийти до влади, заповів, що він готовий до нових розмов зі Сталіном.

Як бачимо, це пісня на стару нуту. Нудною вона вже стала, бо звернена вона в бік Кремля, а він її не слухає. Зате пильно і з болем серця прислухуються простяганню рук кремлівським злочинцям усі ті, що мучаться під комуністичними режимами, як і ті, що хотіли б допомогти їм визволитись.

ПРИГАДКА ЗАКОНУ

Згідно з законами країни, американський робітник має право страйкувати і так добиватись поліпшення своїх працівних умовин та своєї долі. Це великий привілей, здобуття якого коштувало американському зорганізованому робітництву багато труду й зусиль, але мудро користуючись цим правом, робітництво в цій країні потрапило здобути собі найкращі умовини і найвищий рівень життя в цілому світі. Що більше, американська практика виявила, що добробут і привілеї робітництва є одною з головних передумов загального господарського, культурного та взагалі суспільного проґресу країни. Тільки такою свідомістю можна пояснити собі, наприклад, факт, що на початку цього року одне з великих автомобільних підприємств, без будь-якої зовнішньої спонуки чи домагань самого робітництва, запропонувало само від себе підвишку заробітних платень.

Обставини почали загрозливо змінятись в минулих роках, міжнародний большевизм, що сам на практиці в Совєтському Союзі створив найбільше рабовласництво і нужду, почав зловживати робітничим правом страйків в інших країнах для своїх політичних цілей. Американське робітництво в більшості само звільнилось від тої загрози, перевівши в своїх рядах основну чистку від п'ятиколонників. На цьому тлі прийшло деж до ухвалення відомого закону Тефта-Гартлі та до деякого обмеження робітничих привілеїв. На окрему увагу заслуговує практична інтерпретація того закону, що трапилася в останніх днях та ввела поняття „незаконного страйку". Идеться про рішення Краєвої Ради Робітничих Відносин, яка встановляє, що робітник, який страйкує, щоб домогтись від працедавця признання незаконного трейд-юнійного контракту, може сам бути звільнений з праці.

В справу були вмішані три радієво-телеграфні підприємства. Краєва Рада розглянула справу страйку, що практично домагався респектування забороненої законом Тефта-Гартлі засади про „закриту робітню", отже затруднення тільки юнійних робітників. Рішення Ради є багатомовне для працедавців і робітників. Перш усього сам факт розгляду справи вказує, що в існуючих обставинах „національної загрози" та збільшених потреб оборонної продукції, Краєва Рада Робітничих Відносин і, правдоподібно, теж інші урядові агенції уважно слідкують за тими відносинами як щодо робітників, так і працедавців. Дальше, усі рішення і кожний розвиток в цих справах вважатиметься законним тільки тоді, як вони справді покриваються з існуючими законами, зокрема з Актом Тефта-Гартлі. Рівночасно створено прецедент, що робітники за їхню протизаконну акцію у відношенні до працедавця можуть бути звільнені з роботи. З другого боку звернено увагу теж працедавцям, що закон Тефта-Гартлі може зобов'язати їх до прийняття назад на роботу незаконно звільненого з праці робітника та до заплати йому заробітної платні за ввесь час такого незаконного звільнення. Робітники і працедавці у власному інтересі повинні знати і респектувати свої та взаємні права і обов'язки.

СОЦІЯЛЬНІ РЕФОРМИ

Винстон Чорчил, що за другої світової війни деякий час вірив у „переродження" большевизму, по війні оцінив небезпеку московського комунізму цими словами:

„Комунізм тим страшний, що він має в кожній країні людей, готових для інтересів московського уряду зрадити свою батьківщину."

Комуністична Москва захоплює фантазію людей леґендою про „совєтський рай" і цією пропаґандою запаморочує голови наївних людей. Вони вірять у „поступ" у совєтській державі і готові помагати комуністичній Москві в її імперіялістичних плянах, бо їм здається, що це привело б до „визволення пролетаріяту".

Совєтська держава, основана на неволі політичній і на рабській праці, це найгіршого сорту реакція. Однак, Москва зручно уживає соціяльної демаґоґії і має в цьому успіх, особливо в країнах мало культурних, відсталих. Проте, діяльність комуністичних партій у високо розвинених країнах показує, що й тут большевизм може повести за собою частину населення.

Проти небезпеки большевизму поліційні заходи, репресії, суди і в'язниці не діють. Тільки широкі соціяльні реформи в стані відбити натиск комуністичної пропаґанди. Забезпечений в своєму добробуті робітник і селянин не піде за облудними гаслами большевизму.

Західня Европа була по другій світовій війні у великій небезпеці. Здавалося, що хвиля большевизму захопить маси і опанує цілий европейський континент. В Італії і Франції комуністи мали великі перемоги на виборах.

Однак в Британії та в скандинавських країнах большевизм не мав успіху. Перебудова народного господарства в Англії, почата урядом Партії Праці, підкопала ґрунт під комуністичною пропаґандою. Показником поразки комуністів в Англії є той факт, що комуністична партія не могла провести ані одного посла до британського парляменту на виборах у лютому 1950 року.

Американський плян — помогти господарському розвиткові відсталих країн — має головне завдання — вирвати народні маси цих країн з-під комуністичного впливу. Той факт, що Чан-Кай-ші програв боротьбу з комуністами в Китаї головно з вини своєї реакційної політики, навчив уряди демократичних великодержав.

На жаль, для нашого народу ця політика „мудрого ляха по шкоді" дає мало втіхи. З нашої революції 1917-20 рр. знаємо добре, як демократичні держави з одного боку, а уряди Німеччини та Австро-Угорщини з другого, піддержували проти демократичної України реакцію. Знаємо добре, що ця згубна політика приводила до „збольшевичення" частини українського населення. Піддержка реакції в Україні помогла російським комуністам у їх завойовницькім поході проти Української Народної Республіки.

Як тоді, так і тепер реакція для большевизму не страшна: суспільно-господарські реформи — це те, чого боїться комуністична Москва.

К. П.

О. Кисілевська.

Не нова, але актуальна справа

Справа пристосування нової іміґрації до відмінного способу життя, звичаїв, і навіть до підсоння, не така проста справа, як декому здається. Ми бачимо, що майже як правило нова іміґрація хворіє, лікується довгі часи вдома чи навіть у лічниці. Дуже часто почувається теж не добре душевно. Вона не в силі зжитися, звикнути до нових обставин. Вона огірчена, знеохочена до окруження, має жаль до суспільности, а часто навіть до давніх друзів, а то й до родини. Мовляв, не розуміють її, не поможуть, лишають на власні сили. І в громадському житті той час пристосування погано відбивається. Нові не включаються в громадське життя і або творять свої власні осередки, або усуваються від усього, замикаючися в своєму огірченні й розчаруванні.

Як оточення на це реаґує? Воно, або так само як „нові", з обуренням ставляться до „старих", до нового життя й обставин, так і старі невдоволені й розчаровані новими, або просто лишають малькотентів на боці, мовляв роби собі, що хочеш. Тим способом повстає між новими й старими чимраз глибше проваллям.

Чи це так тільки в нас? Ні. Це спостерігається усюди, серед усіх народів і так бувало здавен-давна. Це добре знає наука, соціологія, психологія, медицина. Знають це й стараються помогти й запобігти надмірностям теж уряди держав, які приймають до себе більші кількості нової еміґрації. Приміром канадійський уряд стоїть на становищі, що треба лікувати не тільки фізичні, але й душевні недуги нових переселенців. Треба лікувати, бо залишені самі собі такі вічно невдоволені люди, огірчені, вороже настроєні до держави й суспільности, стають в першу чергу здатливим матеріялом для большевицької пропаґанди. Вона не тільки слідкує за тим, але й підсичує невдоволення нової людини, щоб заплутати її в свої сіті. Коли ж такий, невилікуваний, залишений сам собі й не піде на большевицьку пропаґанду, то він може на ціле життя лишитися суспільним типом, без жадної користи для суспільности й для держави.

В нашому громадянстві цей бік справи нової еміґрації якось не будить належного, поважного заінтересування, і в пресі про це майже не пишуть. Тому я користаю з матеріялів, які зібрав мій син, д-р В. Ю. Кисілевський, що саме працює в міністерстві громадянства й одночасно викладає на соціологічні теми в Отавському університеті. Подаю дещо з тої ділянки в надії, що це спонукає наші наукові кола до більшого зацікавлення тією, для нас важливою проблемою.

Що каже наука в справі пристосування переселенців до умовин нового життя?

Соціологи стверджують, що кожний іміґрант, що приїздить до чужого краю, головно з Европи, переходить два характеристичні періоди в час пристосування до нових обставин. Це є: вступний час, який триває приблизно два місяці й починається від дня приїзду на нове місце, і другий період, який звичайно доходить до зеніту по піврічному перебуванні на чужині. Той час вимагає найбільшої уваги. Залежно від стану здоров'я людини, обставин, в яких вона живе, і навіть віку, — той критичний час може продовжитися або скоротитися.

Симптоми першого періоду є такі: спершу еміґрант почувається вдоволений, часто захоплений зміною становища. Це почування можна назвати „ефорією". Він відчуває посилену (нервову) енерґію до праці. Це можна пояснити тим, що людина в той час підрухово старається позбутися почування страху, сполученого з процесом переселення (вичікування, непевність, переслухування комісіями і т. п.) Для поборення того почування людина гарячково кидається до праці. Дальше помічається зацікавлення новим оточенням і задоволення, що можна дістати всього, „чого душа забажає". Ці два місяці еміґрант з Европи бажає ділитися всіми своїми воєнними переживаннями. Оповідає подробиці втечі від большевиків, переживання в німецьких таборах праці, бомбардування міст і т. п. Коли ж еміґрант завважає відсутність зацікавлення його оповіданнями, тоді він відчуває жаль до оточення, нарікає що „ніхто його не розуміє". Той період лікарський світ називає „психозою втечі".

По двох місяцях наступає певного роду реакція. Іміґрант починає здавати собі справу з труднощів, які перед ним виринають: різниці в умовинах життя, різниці в вартостях речей, невміння дати собі ради в буденному житті, і т. д. Пригадуються давні часи, втрата рідні, батьківщини, втрата майна, все те починає тяжіти на умі. До того долучається страх, викликаний можливістю втратити працю або труднощами знайти її. Для іміґранта є особливо пригноблюючим чинником непевність завтрішнього дня. Батьків опановує жура про майбутнє дітей, молодь боїться перепон, які стають перед нею до осягнення мети, до закінчення студій, і тратить упевненість в собі. Це є психічні об'яви, які кожний іміґрант переходить.

Незнання, або слабе опанування місцевої мови, ще більше впливає на посилення пригноблюючого почуття. Людина не може обмінятися навіть коротенькими, загально прийнятими словами привітання з своїми сусідами чи співпрацівниками, бо боїться, щоб хтось із чужих, не забажав нав'язати з нею розмови. В місці більших скупчень, як в залізниці, трамваї і т. д., не розуміючи, про що люди розмовляють, новоприбулий часто схильний до підозріння, що може якраз його поведінка або одяг звертають на нього увагу. Це все, й інші дрібниці виникають не тільки з незнання мови, але й взагалі чужих звичаїв, викликають таке моральне напруження, що у людини може дійти до витворення нервової психози, приміром до почуття, що за нею хтось слідкує, кривдить, а то й переслідує. В такому стані людина тратить душевну рівновагу. Психічне перемучення в свою чергу зменшує працездатність і відпорність на недуги. Перемучена людина фізично і психічно скоріше підпадає нещасним випадкам при праці чи на вулиці, навіть, як то кажуть, „на гладкій дорозі".

Жаль, що ми не ведемо статистики, скільки теперішня переселенча недуга забрала нам жертв. Ми довідались би, скільки старших людей невдовзі по приїзді на нові місця не витримало і померло, скільки нових переселенців стало каліками чи згинуло в нещасних випадках. Скільки не витримало душевного напруження й дійшло до самогубства...

Ці всі жертви можна було б як не оминути, то хоч значно зменшити, якби оточення, серед якого переселенець жив, зрозуміло б його почування і причини психози й допомогло йому, підтримало на дусі. А також якби сам еміґрант був свідомий своєї „еміґрантської" хвороби і знав, як з нею боротися. Якби еміґрант знав, що це стан переходовий і що йому підпадає в меншій або більшій мірі кожний іміґрант, подібно як майже кожний подорожуючий морем підпадає морській недузі, тоді його відпорність була б більша і він знав би, як з таким настроєм боротися.

Незрозуміла для оточення, несвідома свого стану, непіддержана в критичний час людина може попасти не тільки в психічну, але й фізичну „еміґрантську" недугу. Ознаки її: болі голови змучення, астматичні симптоми, шлункові недомагання, безсоння й різні інші об'яви.

Розуміючи справу лікар вже з самого вигляду людини пізнає такого хворого. Тоді часто одна добра розмова з пацієнтом вистачає, щоб його вилікувати. Багато нових переселенців лікується по шпиталях, хоч ні лікар, ні сам хворий не в стані окреслити своєї недуги, а проте, людина буває не здібна до праці. Часто нові поселенці почуваються душевно погано, але, не зважаючи причини, все складають на невідповідний харч, клімат, злі умови праці і т. д. Інстинктовно шукаючи рятунку, новий іміґрант старається змінити місце праці, покидає одну, бере другу, а проте все почуває себе хворим, нещасливим і в результаті нарікає на весь світ. Гін до творення нових „своїх" організацій, видавання нових часописів, критикування всього, що тут застав, і шукання власного товариства, де можна чутися „у себе" й серед „своїх", де панує знайома атмосфера — це все відрухові прояви. Людина, що не ввійшла ще в нове життя, шукає рівноваги у відтворенні обставин їй знайомих, у товаристві, яке вона знає й де почувається „вдома". Коли того немає, може дійти до душевного або й фізичного заломання.

Тому підлягають усі народи, навіть і англійці, які приїжджають з Англії до Канади, хоча вона є наче частиною їхньої батьківщини. Вони теж переходять подібні симптоми, як усі інші. Доказано, що навіть ті, що по довготриваючій

(Докінчення на стор. 3-тій).

Іван Смолій

ОСТАННІЙ БІЙ

1)

На екрані мигали срібні, мерехтливі тіні, — срібноту збільшували засніжені красвиди Полісся, що на їх тлі проминували перед очима приголомшених глядачів живі, невигадані події останнього кінового тижневика.

У присипаному снігом бункрі, на передній стійці, приляг біля скорострілу вояк. Його білий верхній одяг замаскував його в окруженні, і лише темніше, зарісле обличчя зарисовувалося виразніше. Риси знерухоміли мов заморожені, міцно затиснулися уста, рука лягла нерухомо на скорострілі, а очі вп'ялилися вперед.

Там, на засніженій рівнині, курилися вибухи, вистрілювали з білого моря чорними ґейзерами. Потім раптом виросли з снігу чорні цятки, розсипалися розстрільною і стали котитися вперед, все ближчі, все виразніші.

Нервово дрогнуло обличчя вояка, враз він злився зі скорострілом, обнімаючи його міцно, і нагально, скажено заклекотіла серія пострілів. Густо знерухоміли вже зовсім виразні чорні силюети на білому полі, та ззаду надбігали нові, все ближчі, все виразніші. Скоростріл, мов ненаситна собака, проковтував з неймовірною швидкістю ленти з набоями і їдко, захлистуючись, випльовував їх на білу поверхню. — Чорні силюети зупинялися перед ним з жаху і, поштовхнені новою лавою, двигалися очайдушно вперед, виростали на всю людську висоту в густу боєву лінію, що з окликом неслася штурмом на висунений форпост. Ще мент, і хвиля підніметься аж до обрію, залле скорострільника, покриє все як повінь... Скоростріл строчив скажено, безтямно, мовби востанне...

Рахмістр дивізійного магазину Ганс Вебер, що сидів між глядачами, не витримав напруги. Він заплющив очі, нервово стягнув вояцький пояс і, підвівшись, вийшов з кінозалі у бічні двері, просто на вуличку.

Було тихо, тьмаво. Пополітував сніжок, затираючи у вечірних сутінках контури камяниць. Безшелесно, мов тіні, — просувалися вулицями прохожі, м'яко, мелодійно подзвонювали проїжджаючі санки.

Холодні сніжинки лягали на розгарячене обличчя Вебера, і від їхнього доторку, перелинувши врешті знову в реальний світ, Ганс відсапнув глибоко, отер хустинкою спітніле чоло і став бистріше розглядатися кругом, мов хотів впевнити себе ще більше, що це страшне, неминуче, чого свідком був перед хвилинами, — це нереальне, це минуле вже, що він у глибокому запіллі, далеко від фронту, в гарному місті, де про війну знають люди лише з вісток, кінових тижневиків і рідких летунських тривог.

Автім, Вебер побрів вулицями без мети, не бачачи вже нічого. Реальний світ став йому знову замрячуватися. Вебер відчув, що він у тому самому настрою, що і вчора, коли приглядався тому самому тижневикові і в тому ж моменті атаки на форпост вийшов. Що це? Що дістся з ним? Він і тепер ішов вже мов не цьогосвітній, він не бачив прохожих ні метушні на вулицях, — перед ним біліла рівнина, на ній чорні цятки росли, більшали на повний людський ріст, розгорталися у ворожу розстрільну, що неслася на скорострільника. Білий каптур зимового одягу насунувся скорострільникові на чоло, видно лише з профілю сіре, заросле обличчя, — непорушне, закам'яніле.

Сьогодні знову оглядав Вебер цю картину, і страшна думка, щоз'явилася ненадійно вчора, не кидала його, розросталася, наповнювала ввесь мізок собою, переплутуючи реальне з уявним. Невже ж це Курт? Курт? Вебер вдивлявся до болю в срібну тінь, запримічував кожну риску, знайомий, рівний ніс, широку брову, що насуплено лягла на прижмурене до прицілу око, глядів і майже впевнювався, що це дороге обличчя його рідного брата Курта. Таке все подібне, жахливо подібне до правди. Лише коли б на мить оглянувся, щоб зустрінутися з цими очима. Бодай на секунду, і він знав би все.

Та вояк у цих секундах боронив форпосту, він косив і косив виростаючі людські лави... Дарма, все більші вони, все — ближчі...

Насилу проганяючи кошмарний привид, Вебер пристанув посеред вулиці і вперше поклав собі запит, куди саме він забрів. Напроти хтось відчиняв двері, заясніло нутро якоїсь каварні. Вебер зайшов туди, не надумуючись, мов саме туди поспішав через квартали.

За зеленою котарою приграває приглушено радіоапарат. Вебер зашився в куток у бічній кімнаті, втулився в м'який фотель, не допиваючи гарячої чорної кави, витягнув портфель. Хвилину любувався ним, пестив лискучу, гладку поверхню, потім розгорнув повільно. Розсипалися листи, польові картки, одні рожеві, кольорові, то сірі, зім'яті, порвані — всі зложені дбайливо, мов би в томик, що замикав собою життьову історію.

Вебер перемигнув по них очима, люб'язно пересунув пучками, листуючи їх, і від їх шелесту оживало минуле, набрякало кров'ю, наливалося життям.

Ось...

Вебер може всоте читав закреслені розмашисто твердою рукою Курта короткі рядки.

„Самбір, 12. вересня 1939! — Гансе! — Як обіцяв я на прощанні, — пишу. Бравурною атакою ми ввірвалися в Польщу. Мчимо, женемось без стриму, вже недалеко другий кордон. Всі наші зусилля витримати накинене нам темпо до кінця. Я не голився вже довго, три ночі не спав зовсім, але почуваюся прекрасно. Ти не можеш уявити собі наших настроїв. Ми на порозі нової історичної доби. З нею поздоровляю тебе. — Гайль. — Курт.

Ганс знав цього першого листа напам'ять, але все знаходив у ньому щось нове, кожне читання мов давка опіюму наводило дорогі, прекрасні спомини, і ось, дочитавши рядки, він примкнув очі...

Рідний Альтштадт, серед мальовничої природи. Настроєва краса літа, чар вечорів у вузьких вуличках.

Вони сиділи саме в той вечір на балькoні, — брат Курт і Ліза, притулені один до одного, потонулі в інтимній розмові.

Він, Ганс, сидів у півтемряві кімнати і, глядячи крізь відчинені двері веранди на закохану пару, задумався над своїм життям. Чому він старший, лишився парубком, чому не міг зважитися на одружіння. Не оглянувся, а роки пройшли, і він зжився з своїм становищем холостяка, навіть відчув у цьому перевагу. Нехай жениться Курт, він живий, завжди повний нових задумів, енергійний. За кілька днів поберуться з Лізою. Вона перейде до них і відбере керму домашньої господарки мами, старушки-вдови.

Микола Очерет

10 РОКІВ ТОМУ

1)

24 вересня 1941 року — це дата, що її ніколи не забуде український нарід! То ж якраз того дня почалась велика пожежа, що знищила цілковито центр столиці України; то ж починаючи з того дня було проведене в життя „совєтскоє" видання московської пожежі 1812 року у столиці України. Німці мали на меті заселити Київ своїми людьми, „герренфольком" і створити з нього східній Берлін, тому вони хотіли взяти його зовсім неушкодженим. Жодного набоя не випустили німці на місто, а бої, що велись в околицях Києва, нагадували більше демонстрації, ніж війну. Німецьке командування систематично й уперто охоплювало з усіх боків столицю України і вже накінець серпня Київ був оточений двома кільцями: одно, що замкнулось десь між Харковим і Полтавою, друге — замкнулось десь коло Ромодана. Чекали замкнення третього, що й сталося з початком вересня десь коло Гребінки. Коли з'ясувалось, що виходу з міста вже не було, наказом Москви всі „совєтскіє" активісти були перетворені в „партизан". Їх легко було розпізнати по гарних чоботях з жовтої шкіри, гранатах та пляшках з бензиною, що ними кожен з них був обвішаний з усіх боків, та новеньких, коротких кавалерійських рушницях за плечима. Ці люди ходили по місту, виявляли „агентів ворогів", шукали „німецьких" шпигунів і, маючи необмежену владу, часто розстрілювали на місці людей, що їм здавались підозрілими. Своїм добрим знайомим ці „партизани" радили завчасно переселитись до передмістя, бо — „тут вам не поздоровиться: ввесь Хрещатик буде зруйнований, від нього каменя на камені не лишиться!"

Чим вужче й вужче ставало вороже кільце навколо Києва, тим сильніше стали проявляти „партизани" свою активність. Спочатку були випущені на волю з Лук'янівської в'язниці всі кримінальні злочинці. Через два дні там же розстріляно всіх політичних в'язнів. Далі, щоб не дістались до рук ворога кілька сот дітей (їх не можна було вже вивезти з міста) були загнані на Печерську на міноване поле і висаджені в повітря. Рівночасно був вивішений наказ, щоб всі чоловіки залишили місто, кидали свої сем'ї на поталу ворога. Після цього „партизани" бігали по місту і стріляли у всіх чоловіків, які зустрічались їм на вулиці. Разом з тим велись якісь таємничі роботи у місті: розкопувано вулиці, прокладались якісь каблі, до будинків заносили ящики і вмуровували їх у стіни. Нарешті почалось планове нищення міського господарства: руйнувано фабрики й заводи, розбивано машини й енергетичні бази, поливали гасом і палили продукти, викинуто тисячі тон цукру, соли, борошна у Дніпро, випущено в каналізацію олію, спирт, горілку, вино, лікери, Викинено на брук, під ноги, все їстивне і все для того, щоб „не дісталось ворогові" — це на словах, за наказом з Москви. А в дійсності — щоб не дати того всього зголоднілому населенню, щоб воно за це нападало на німців. Цим злочинним діям перешкодити населення не могло, бо воно не мало зброї. „Партизани" ж так розперезались, що почали ходити по будинках ніби шукаючи зброї і забірати собі все, що їм подобалось, а НКВД-исти, що їх супроводили, нищили газосховища, вертіли у повітряних фільтрах дірки, роблячи з них решето і в той спосіб виводили їх з ладу. Нарешті були запалені військові і залізничні склади продуктів, спалено великі запаси бензини на складах Нобеля, зірвано усі містки, труби і віядукти на під'їздних залізничних шляхах, підпалено радіостанцію, а 18 вересня висаджено в повітря велику, нову електрівню, що була коло Подільського залізничного мосту на Дніпрі. Того ж дня висаджено в повітря і водогін, новий залізничний двірець, залізничні майстерні і всі три мости, що єднали столицю з передмістями лівого берега. Кажуть, що коли висаджували ланцюговий міст на ньому була артилерійська частина, яка відходила з Пущі на лівий бік. Але, за наказом, військові частини мали йти понтонними мостами, тому командир підривників вирішив, що то вже є ворожа німецька частина і наказав висадити міст разом з артилеристами.

Увечорі 18 вересня були розведені понтонні мости і військо разом з „партизанами" залишило місто, а населення зараз же почало розбивати склепи, маґазини, крамниці, „совєтскіє учрежденія" і тягнути до себе до-дому рештки продуктів, мануфактури, посуд, стільці, шафи, дитячі забавки, книжки і взагалі все, що можна було взяти. Ось якийсь чоловік везе на возику буфет, а коло нього йде жінка й голосно його вичитує: „нащо везеш? Мало тобі трьох? Куди ми цей поставимо? Стола, стільця жодного в хаті немає, а ти все буфети возиш?" — „Мовчи, коли діла не розумієш! Буфет — це найдорожча мебель; за нього я тобі й столів і стільців скільки хоч наміняю!" — та й поїхали собі далі.

А ось чоловік на коромеслі через плече несе соток дві паперових абажурів для електричних настільних лямп.

„Що думаєте з ними робить?" — питаю.

„Та, значить, як то кажуть: з паршивої вівці хоч шерсти клочок!" — тай поніс абажури далі.

Той он несе на плечах пружиновий матрац! Несе й кричить: „досить большевики брали все у нас... Хоч раз візьму у них, все рівно все це наша кров, наш піт, все це наше!"

(Продовження буде).

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

МИСТЕЦЬКА ВИСТАВКА У ФИЛАДЕЛФІЇ

З нагоди Третіх Загальних Зборів ЗУАДКомітету в Филаделфії 12—14 жовтня ц. р. влаштовано в залях того самого готелю, де відбувалися збори, перегляд творчости новоприбулих мистців. Організацією виставки займався окремий комітет у складі мистців Петра Андрусева, Сергія Литвиненка, Петра Мегика і Богдана Мухина. В загальному показано до 80 творів різних наших мистців, не тільки тих, що перебувають у ЗДА, а й канадійців і південно-американців. Таке поширення виставки вийшло їй на користь, бо воно дало змогу зорієнтуватися в творчості наших мистців у Новому Світі. Зрештою, ЗУАДК вів дуже широку допомогову діяльність і зокрема мистці в Німеччині в 1947-8 рр. користувалися тут особливою увагою Комітету: вони дістали понад сотню харчевих пакетів, малярські полотна, фарби, пензлі, прецизні рисункові інструменти тощо, так, що не один з творів мистця, який перебуває сьогодні в ЗДА, був створений матеріялом доставленим ЗУАДКомітетом. Отже участь мистців у згаданій виставці, це до деякої міри признання наших мистецьких кіл Комітетові за його увагу до мистецьких справ.

Самі виставові залі, хоч обширні, своїм характером на таку виставку не надто надавалися, одначе для такої короткої триденної вистави вони своє завдання виконали. На стінах і станках виставлено низку творів 26-ти мистців.

Проф. Василь Кричевський, заслужений майстер українського мистецтва і колишній ректор Київської Академії Мистецтв, показав два великі краєвиди, один з вітряком при заході сонця на Полтавщині, другий гірський з Криму. З менших його творів особливо вартісний малюнок золотоверхого Михайлівського манастиря в Києві, який має сьогодні історичну цінність, бо сам манастир, як відомо, збурений большевиками. Цей твір повинен обов'язково знайтися в якомусь з наших музеїв. Проф. Мик. Анастієвський дав дуже подібний портрет покійної письменниці Катрі Гриневичевої, Петро Андрусів — найбільший на виставці малюнок, що представляє складну багатофігурну композицію з Богданом Хмельницьким на коні серед групи козацтва. Микола Бутович дав невелику модерну композицію з танком і бандуристами, Яків Гніздовський — жіночий портрет і краєвид та ще низку своїх дереворитів (з яких кілька знаходяться в чільних американських збірках), С. Гординський виставив морський краєвид і дві модерні композиції народних костюмів, Михайло Дмитренко дав олійний портрет театральної артистки. Дружина покійного мистця Василя Дядинюка, яка сама студіювала в школі О. Новаківського у Львові, дала два малюнки: „Княгиня Ярославна" (із Слова о Полку), та „Княжі лови", Вол. Кивелюк дві розмашні модерні композиції, Любомир Кузьма — зимовий альпійський краєвид, Петро Мегик — стилізовані малюнки, з яких особливу увагу притягало „Нутро церкви", Мих. Неділко — краєвид з рікою. Знавці мистецтва, свої і чужинці, збиралися коло двох модерних малюнків Галини Мазепи, з яких „Ходить сон коло вікон" отримав одну з трьох премій, що їх дирекція ЗУАДК призначила мистцям на виставці. Живі кольорами, експресіоністичні твори дали Мир. Радиш, Степан Рожок і Клим Трохименко (два останні мистці і П. Мегик виставляють одночасно в галерії магазину Гімбелс у Филаделфії).

Графіка була представлена зразками творчости М. Дмитренка, М. Білинського і В. Балевса, якого обкладинка до спогадів О. Кошиця отримала премію за графіку. Окремо у відділі книжкових видань були виставлені графіки Н. Хасевича.

Різьба ні в чому не уступала численнішому малярству. Вперше на американській землі були показані різьби Мих. Черешньовського, який два роки тому прибув з рейдуючою групою УПА до Німеччини і недавно приїхав до цеї країни. Його „Голова дівчини" отримала премію за різьбу. З трьох різьб Сергія Литвиненка публіці подобався особливо портрет письменника Р. Купчинського. З інших різьбарів виставив одну бронзову фігурку Антін Павлось, Б. Мухин свої козацькі мотиви, В. Сімянців і М. Станько — портрети.

Крім сучасних мистців були показані також деякі знамениті твори покійних Петра Холодного-батька і Василя Крижанівського. Звертав увагу на виставці брак експонатів таких відомих наших мистців як П. Холодний-син, М. Мороз і Е. Козак, які перебувають у ЗДА.

В залі, в якій була виставлена різьба, відбувалася одночасно виставка книжкових та пресових видань нашої еміґрації в Европі й Америці (від 1945 р.). Тут варто підкреслити намагання наших американських і канадійських видавництв дбати за мистецький вигляд видань, — про ненастанний поступ у цьому напрямі міг переконатися кожен, хто відвідував цей відділ виставки. Окрему увагу притягав стіл з виставленими підпільними виданнями, серед яких звертали увагу по-мистецьки виконані летючки. В цілому виставка була незвичайно милим культурним переживанням для учасників зборів та численних гостей, які прибули спеціяльно на те, щоб оглянути нові твори наших мистців. За щасливу думку влаштування тієї імпрези слід дирекції ЗУАДК тільки поґратулювати.

Гість

НЕ НОВА, АЛЕ АКТУАЛЬНА СПРАВА

(Докінчення зі сторони 2-ої)

відсутності повертаються додому, не раз теж піддаються переселенчій недузі і навіть стають часово нездібні до праці та мусять переходити відповідне „пристосування". Ці об'яви — це є правило природи, їх можна порівняти до пересадження в іншу землю дерева чи рослини. Як в природі так і в людини, чим хто старший, тим важче приходить йому це вростання в нове життя, тим довше триває період пристосування.

Наші перші переселенці так само приноровлювалися до нових обставин (читайте спогади перших піонірів). Вони так само для вдержання душевної рівноваги закладали свої „Братства", „Просвіти", „Народні доми" і т. д., стараючися відтворити на чужині частину того світу, який вони знали в Европі. Але ці перші піоніри легше переходили пристосування, бо мали зв'язок з ріднею, з селом, з якого вийшли, і мали забезпеку, що можуть, коли захочуть, повернутися до свого села. Крім цього, вони не переходили т. зв. вертикальної акультурації, коли то людина мусить братися до праці, до якої не підготовлялася й ніколи її не робила. Мусить теж соціяльно сходити на діл і через те терпить душевно. Цього всього не знала давня еміґрація й це полегшувало пристосування до нового життя. Це наша давня іміґрація повинна брати під увагу й при зносинах з новими старатися краще їх розуміти. Ці всі закони й об'яви, зв'язані з переселенням, повинна знати теж і нова еміґрація. Свідомість того, що ці всі недомагання є переходові і що з часом зовсім зникнуть, повинна б злагіднити тяжкий переходовий стан і усунути чимало непорозумінь і терть між „новими" й „старими".

Як я вже згадувала, уряди держав, що мають у себе більше нових переселенців, переводять спеціяльні досліди над здоров'ям й умовинами життя й праці своїх нових громадян. В Канаді довші досліди над еміґрантськими недугами в цілому рядів шпиталів в різних частинах Канади переводила цього літа лікарка д-р Л. Тайгурст. Про вислідн її студій було видрукувано в „Гелт Болетин" міністерства довшу статтю, яку видано теж окремою брошурою. Ці найновіші досліди д-р Т. стверджують все те, що давно устійнила наука. Між сотнями пацієнтів, яких вона по шпиталях досліджувала, їй трапилося зустріти 120 таких, в яких ніякої хвороби фактично не можна було знайти, а проте вони таки були хворі, не здібні до праці. Як засіб лікування переселенчих недуг лікарська наука вважає в першу чергу відповідну поведінку оточення, а також свідомість пацієнта, що це стан „нормальний" для нового еміґранта й переходовий.

Д-р Тайгурст визнає, що це не легка справа мати до діла з такими часто вороже настроєними до оточення, держави, часто навіть до родини, недужими, але трохи доброї волі з обох сторін багато поможе в поборенні тих труднощів, що такий стан спричинюють.

Як що все це є таке важливе для держави й взаємин між громадянами взагалі, то це ще важливіше для нас в обставинах, де від взаємного зрозуміння, а після нього і об'єднання, залежить не тільки розвиток і наладнання життя еміґрації, але у великій мірі доля рідної країни. На помилки й непорозуміння, які випливають з браку знання справи, не час тоді, коли кожна хвилина й кожна людина має для нас тисячекратну вагу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **„Нікому ані п'яді української землі"!** — під таким гаслом відбулися святкування 13-тої річниці Карпатської України, коли 7 жовтня постала українська держава в Карпатах. Святкування відкрив 6. жовтня ц. р. в Торонто кол. голова Сойму Карпатської України і член головної команди Карпатської Січі д-р С. Росоха; кол. прем'єр Карпатської України Юліян Ревай виголосив інформаційну доповідь. В неділю пополудні відбувся січовий фестин, а ввечорі концерт з добре дібраною програмою. Струнна орхестра учительки музики Марусі Яворської, сольотанці до музики Чайковського та ін., сольоспів Іріяди Черняк (сопрано) та Петра Черняка (тенор), малі танцюристи школи Василя Авраменка — все це мало великий успіх у публіки. — Святкування, на яких обидва рази брало участь по 1500 осіб, пройшли в правдиво-щирій атмосфері єдности українців різних партійних переконань і з усіх країв великої української землі.

● **Пропав прапор.** Кілька років тому арґентинські українці в базиліці в Люхан посвятили та вмістили в галерії прапорів за головним вівтарем український прапор, — про що своєчасно повідомляла „У. Д.". На врочистості посвячення арґентинський єпископ заявив: „Ваш прапор буде стояти тут вічно та буде приносити славу від вашого народу Богородиці!"

Один з читачів місцевого тижневика „Українське Слово" випадково зайшов до базиліки цими днями і українського прапора в галереї прапорів не знайшов. „Хто зняв його? Чому зняв?" — запитав він та просив вияснення „компетентних чинників".

● **„О пів до другої години".** Філія т-ва „Просвіта" в Лаважоль, Арґентина, де поселився гурт кол. вояків І-ої Української дивізії, влаштувала „Спомин бою під Бродами". Доповідали В. Королюк, Є. Грицай, М. Гасай, В. Вітошинський. Зібрані співали популярні в дивізії пісні, як „Розпращався стрілець", „Ой на горі, на Маківці" та „О пів до другої години".

● **Дитяча виховна оселя.** Союз Українців у Великій Британії при співпраці КВОМ (Комісії Виховних Осель і Мандрівок) від 29 липня до 19 серпня ц. р. влаштував у Сиденгерсті дитячу виховну оселю, в якій перебувало 66 дітей і 18 вихователів.

● **Ювілей Михайла Ореста.** 27 листопада ц. р. минає 50 років з дня народження одного з найвидатніших сучасних українських поетів на еміґрації Михайла Ореста. УВАН в ЗДА та Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку готуються до відзначення цього ювілею урочистою академією та спеціяльними зібраннями.

● **Поразка Керенського в таборі Фільдафінґ.** Щоб здобути собі популярність, Керенський об'їздив табори скитальців у Німеччині. В таборі Фільдафінґ виступ Керенського зазнав цілковитої поразки. З однодушним обуренням усі українці рішуче протестували проти безсоромної заяви Керенського, який загрожував віддати всю Україну Польщі, якщо українці чинитимуть спротив проти того, щоб Україна ввійшла до складу майбутньої Росії.

НОВІ ІМІҐРАНТИ

Дня 20-го жовтня прийдуть кораблем „Дженерал Блетчфорд" до Ню Йорку на ашуранси ЗУАДК-ту такі особи:

Хомик Володимир; Дутка Лукіян, Анна, Володимира, Ярослава; Фетич Станислав; Корнійчук Петро, Людмила, Ольга; Шпилька Петро; Скрипник Павлина; Скрипник Єфросина; Лялька Текля, Генрик; Мамлів Вальтер, Віра; Подоляк Василь; Подоляк Анна; Ришкова Віра; Салик Василь, Аманда; Удовенко Анатолій; Удовенко Степан, Пелагія; Винча Петро, Віра; Звоздяк Василь, Марта.

● РОЗШУКИ ●

Пошукуємо МИКОЛАЯ ТАБАЧУК, який знаходиться в Ню Йорку. Хтоби про него знав, або він сам, прошу написати на адресу:

BRONISLAW STEC
Tatianna Stec Cebulak
162 Straghan St., Hamilton, Ontario
Canada

Вп. п. МАРІЮ і ЙОСИФА СМАЛЬ з табору Фрайман— просимо ласкаво подати нам (подолянам з с. Митниця) свою теперішну адресу в ЗДА.

DARIA KWASNIUK
2324 West 6th Street
Cleveland 13, Ohio

ПОПОВИЧ НІНА та ГАЛИНА, прошу негайно зголоситись по свої папери, які прийшли з Вашинґтону

Ваш спонзор.
MICHAEL DANCZAK
24 Marion Street
Buffalo, N. Y.

З ЛІТЕРАТУРНО МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ

ВЕЧІР МИКОЛИ ПОНЕДІЛКА

Приємною несподіванкою для постійних відвідувачів щотижневих „п'ятниць" в ЛМКлюбі був перший в нашій Метрополії прилюдний виступ молодого, обдарованого автора, **Миколи Понеділка,** що відбувся 12-го жовтня ц. р. Читання творів попередив коротким вступним словом Іван Керницький, що схарактеризував М. Понеділка, як одного з найбільш талановитих представників могодого письменницького покоління. М. Понеділок з однаковим успіхом пробує своє перо в новелі-мініятюрі, в драмі та в перекладах з чужинних, клясичних і модерних драматургів. Низку п'єс в його перекладі ставили на еміґрації обидва наші репрезентативні театри.

На вечорі М. Понеділок прочитав І-шу дію драми „Флаєв", одну дію з п'єси „Знедолені" і фраґмент з п'єси французького автора Ануї, перекладеної Понеділком на українську мову. В другій частині вечора прочитано сильне, драматичне оповідання „Говорить лише поле", новелю „Буржуйка", гумореску „Хамелеон" і нарис „Лист до Полтавки".

До успіху Понеділка-письменника причинився немалою мірою безсумнівний талан Понеділка — актора і читця. **(К.).**

Конференція для наладнання розбіжностей в укр. правописі в Америці

Ню Йорк. — Назва міста Ню Йорк мала б бути поправлена в українській мові на „Нью Йорк", а республіки Арґентини, на „Арґентіна", як це пропонує проф. Є. Онацький, якщоб американські журналісти й письменники солідарно слідкували за правилами мови й правопису, прийнятого Науковим Товариством ім. Шевченка в 1930 р., що в свою чергу одобрило Харківський правопис з 1927 р. Таку директиву винесла конференція науковців Н. Т. Ш., скликана на 12 й 13 жовтня. Філологічною Секцією НТШ в Ню Йорку. Метою конференції було зібрати всі розбіжності, що існують в ЗДА і Канаді між згаданими правописами і тут уживаними. В цій справі виголосили дуже цікаві реферати: проф. П. Ковалів: „Мовна культура нашої преси"; проф. К. Кисілевський: „Основи правописного питання" й „Історія українського правописного питання; проф. В. Лев: „Чи потрібна диференціяція Г й Ґ?; д-р В. Гірняк: „Розбіжності в правописах". Відчитано теж реферати неприявних на конференції: проф. В. Стецюка: „Правопис грецьких і латинських слів" і проф. Є. Онацького з Арґентіни. На конференцію наспіло багато привітів з усіх сторін світу. Приявні перевели дискусію над проєктами і прийшли до висновку, що ідеального правопису нема і тому треба користуватися правильним, хоч би і з деякими абсурдами, ніж підтримувати мовний і правописний хаос. Після того вирішено відбувати такі конференції частіше, щоб згодом допровадити до заведення якогось ладу з теперішніх розбіжностей.

● **$30,000 дістала організація дівочих скавтів у Бостоні** на розгорнення програми для ведення родинного дому. Дар склав купецький дім „Стенлі Говм Продоктс".

● **Совєтський Союз, відповідаючи** на запит Об'єднаних Націй, знову заявив, що він репатріював всіх німецьких, японських та інших полонених з другої світової війни, за вийнятком тих, яких „засуджено або проти яких ведуться доходження за воєнні злочини".

ЗВІТ

з пожертв, зложених в Злученому Українсько-Американському Допомоговому Комітеті у Филаделфія за місяць травень 1951 р. (Продовження).

КОЛОРАДО

Інґленд: Українсько-американське Т-во (прислав п. Любомир Колтунюк $14.50; По $2: Р. Клепак, О. Колтунюк; по $1: П. Боднар, Л. Колтунюк, Г. Завадович, Ф. Г. Полом, К. Лещенко, Е. Гамерська, П. Лук, І. Кістюк, решта дрібними.

ВІРДЖІНІЯ

Бівердем: Теодор Стеценко $5.
Шарльотесвіл: Іван Васютин $10.
Фрідеріксберґ: Іван Соробей $5.
Себот: Володимир Поліщук $5.
Стадлей: Маценко $10.
Річмонд: Т. Чучман $5.
Братльборо: Іван Кукіль $5.
Тенстел: Людмила Баллярд $5.

ТЕКСАС

Густон: Д. Якобічук $1; Михайло Дашник $5; Теодор Теледжа $5; Марія Куріца $5; Лідія Поготовко $5; Михайло Фесенко $5; Іван Усик $5; Іван Турко $5; Корній Крупський $5; Павло Желада $5.
Кровлі: Склета Анкава $5; Ольга Янкава $5; Гарасим Янкавий $5; Янкавий $3.
Бюмонт: Михайло Тишовницький дол. 5.
Вестгеферфорд: Роман Катрич — дол. 15.
Берлесом: Іван Могун $5.

МАСАЧУСЕТС

Бостон: Дмитро Ґарандук $3; Іван Шумляк $4; Станислав Береґулька $10; Дмитро Ґалонзка $2.
Спрінґфілд: Григор Мисишин $5.
Рослиндейл: Православна Церква (прислав Перто Мороз) $60.
Фол Рівер: Юрій Винник $2.
Джемейка Плейн: Х. Свищук $5.

ОКЛАГОМА

Ріплі: В. Барабаш $10.
Янґстави: Василь Копишак $5.
Стілвотер: Опанас Тупиця $2.
Оклаг. Сіті: Василь Хорошайло $5

ВІСКОНСІН

Мільвокі: М. Тусій $20; Б. Петренко $10; Іван Косюк $15.
Медісон: М. Топкало 2. $
Гадсон: М. Каплистий $5.

РОД АЙЛЕНД

Варвік: Й. Бучинський $5.
Вункасет: Микола Зарицький $5.

ДЕЛЕВАР

Вілмінґтон: Олекса Колісниченко $7; Микола Матушкевич $5.

КАЛІФОРНІЯ

Сан Франціско: Дмитро Дудчинський $5; Григорій Бурак $10.
Лос Анджелес: І. Єфремова $10; УКК, прислав п. Н. Бачинський $10.
Ля Канада: Теодор Семенівський дол. 10.
Пальо Альто: У. П. Тимощенко $5.

МІСІСІПІ

Перкінстон: Осип Шиманчик $5; Василь Цюканда $5.
Комо: Іван Різенко $10.

С. КАРОЛАЙНА

Кінґетрі: С. Макаренко $10; Г. Щетінів $15; О. Ірклієнко $10.

НЮ ГЕМШАЙР

Менчестер: Вол. Басараб $5.

ІНДІЯНА

Ґері: П. Дяченко $5.
Геммонд: Родина Пелешків $7.
Джеферсонвіл: Іван Фур $5.

ЛЮІЗІЯНА

Мендельвіл: Писанка $4.

НЮ МЕКСІКО

Елбукерк: Д. Слота $1; Семен Слота $5.

МІЗУРІ

Клайд: Іван Миколасико $5; Катерина Сагар $1.

КЕНТАКІ

Брекінрідж: О. Гладкий $2.

ОРІҐОН

Портленд: Юрій Преґар $5.

НЕБРАСКА

Омага: „Громада" — прислав п. М. Воробець $41.

КАНЗАС

Юлісес: Петро Петришин $10.
Парсонс: Мих. Яремчишин $10.

Ді. Сі.

ДІСТР. КОЛОМБІЯ

Вашінґтон: Іван Петрів$5.

С .ДАКОТА

Василь Шимбер $15.

Н. ДАКОТА

Фарґо: Антон Жуковський $7.

ФЛОРИДА

Сент Авґустайн: Іванна і Микола Білан $5.

К А Н А Д А
ОНТЕРІО

Порт Артур: А. Попадюк $2.
Гемилтон: В. Дубик $1.

А Н Г Л І Я

Дальстом: Н.Н. $1.

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками дванадцяти мільйонового Союзового майна.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 21. жовтня, зараз по Службі Божій в парохіяльній галі. Проситься всіх членів прийти на ті збори і заплатити свої місячні належитости. — Уряд.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, повідомляє своїх членів, що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 21. жовтня, в 2. год. пополудні, в домівці У. Н. Дому, 237 Hope Ave. Проситься всіх членів прибути на означений час, а довгуючим членам пригадується, щоби вирівняли свої місячні вкладки, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — Ф. Ґулька, рек. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що збори Тов. відбудуться в неділю, 21. ц. м., в год. 2-ій попол., в салі Клюбу, 13 Washington St. Просимо членів явитись і забрати тикети на 35-річний ювілей, що буде в листопаді. Рівнож просимо припровадити нових членів. — Н. Мазур, предс.; В. Мандзій, секр.

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. ім. А. Бончевського, від. 10, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 21. жовтня, зараз по Сл. Божій, в парафіяльній галі. Проситься всіх членів прийти на збори, а довгуючі члени повинні сповнити свій обовязок. — Г. Рубас, предс.; В. Глива, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. жовтня, в парафіяльній галі, 803 Фронт Стр., в 2-ій год. пополудні. Просимо членів прийти на означений час, та сповнити свої членські обовязки. Звертаємо увагу тим членам, що платять річно або піврічно, щоб заплатили найдалі до 25. цего місяця, а довгуючі члени, коли не вирівняють своїх вкладок, будуть суспендовані. — Д. Рудакевич, предс.; Г. Біленький, кас.; І. Федорак, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 21. жовтня, в 1. год. пополудні, в церковній галі, 74 Лаврел. Кожний член обовязаний прийти, бо є важні справи. Довгуючі члени повинні вирівняти довги найдальше до 25. цего місяця, бо інакше будуть суспендовані. — В. Шипула, предс.; О. Костюк, секр.-кас.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Подається до відома, що місячні збори Чор. Січі, від. 14, відбудуться в середу, 24. жовтня, в 8. год. ввечорі, в Січовій Галі, 508 — 18th Ave. Проситься членів прийти на збори, та принести місячні вкладки, бо саме кожний член повинен платити свою вкладку на зборах. — М. Басараб, пр.; М. П. Отрок, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. — Дається до відома всім членам Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. жовтня, зараз по Сл. Божій, де звичайно. Пригадується членам, що на минулих річних зборах ухвалено влаштувати підприємство, та тепер, по довшій дискусії рішено, що замість тикету на підприємство, кожний член обовязаний заплатити по $1.50 до кінця цего року. — Уряд.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Місячні збори від. 332 відбудуться в суботу, 20. жовтня, в год. 7:30 ввечорі, в У. Н. Домі, 10 Колфакс Стр. Проситься всіх членів і члениць прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ.— Тов. Калина, від. 459, відбуде квартальні збори в неділю, 21. жовтня, точно в третій год. пополудні, в українській Централі, 180 William St., Newark, N. J. Обовязком кожного члена явитись на тих зборах, бо маємо дуже важну справу до рішення. — Уряд Тов.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. жовтня (Oct. 1951) в церковній салі, 127 Парк вул., зараз по великій Службі Божій. Проситься всіх членів прибути на означений час та вирівнати свої належитості. Приведіть теж своїх знайомих та впишіть їх до У. Н. Союзу. — П. Воляник, предс.; В. Колесняк, кас.; Р. Голубович, фін. секр.; К. Марущак, рек. секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 26. вересня 1951 р. помер трагічною смертю, при праці, під колесами льокомотиви

РОМАН КОХАНОВИЧ,

та полишив у смутку одиноку сестру Наталію..

Покійний родився у Львові в 1913 р., а в 1949 р. прибув зі скитальщини до Америки. До Бр. св. Йосафата, від. 217 У.Н.С., вступив 20. січня 1950 р. Бл. п. Р. Коханович брав активну участь у громадському житті і з його смертю громада втратила трудящого і чесного громадянина.

Похорон відбувся у вівторок, 2. жовтня, з похоронного заведення до гр.-катол. церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар "Holy Sepulchre Cemetery". В похороні взяло участь членство Братства і численне громадянство. — В. Й. П.!

Р. Пристай, рек. секр.

Дня 3-го жовтня 1951 р. померла по довгій недузі в 58. році життя

ЕВДОКІЯ ІВАНИШИН,

члениця Бр. св. Стефана, від 221 У. Н. Союзу в Шикаґо, Ілл.

Покійна полишила в смутку мужа Миколу.

Похорон відбувся 6-го жовтня з укр. гр.-катол. церкви св. Николая на український цвинтар, при участи родини, членів від. 221 і приятелів. — В. Їй П.!

Т. Шпікула, секр.

Замісць вінка на могилу відомого патріота

бл. п. МИХАЙЛА ПАВЕЛКО
з Ром, Н. Й.

в його імени складають жертву на Народний Фонд слідуючі родини:

Фенчинські, з Метучен, Н. Дж.
Сельські, з Линбрук, Н. Й., та
Задорецький з дітьми з Ню Йорку.

В. Й. П.

ТАРЗАН, ч. 2698. — Волф виграє ще в одній справі.

„Дивно, де подівся Ларсон?" — запитався Варрик. — „Я йому сказав, щоб він залишився з тубільцями. Він мабуть слідкує за нами", відповів Тарзан.

„Вичистіть ваші рушниці" — дораджував Тарзан — і позбирайте залишки припасів. Я піду за Ларсоном і за тубільцями".

„Дивись, Тарзане" — завважав Волф. „Оці люди потребують твої помочі. Я піду шукати за Ларсоном і тубільцями". „Волф має рацію, Тарзане"

— сказав Д'Арнот. „Ти мусиш вирішити, що нам робити". „Добре", — відмітив Тарзан. „Ми заждемо тут на тебе, Волфе!".